

PIANOSOLISTI Mischa Cheung soitti ilmiömäisesti.

Pelisävelet saivat vauhtia loistavista sovituksista

MUSIIKKI

Tampere Filharmonia. Kapellimestari: Kimmo Tullila. Solisti: Mischa Cheung, piano.
★★★★
Tampere-talo 1.4.

● Jokainen koki varmasti ikiomat huippuhetkensä tässä Tampere Filharmonian erinomaisessa pelimusiikkikonserussa.

Minulle, tietokonepeleistä mitään tietämättömällä elokuvan harrastajalle, sävähdyttävien tuokio oli päätösteoksena kuultu Nobuo Uematsun *Final Fantasy V*.

Sen vauhdikkaan orkesteriseikkailun huumaavimmalla hetkellä viulut alkoivat iskeä *Hitchcockin Psyko*-elokuvan suihkohtauksen mieleen tuovia kirkuvia sivalluksia.

Hitchin hovisäveltäjää **Bernard Herrmannia** selvästi kunnioittavan **Jonne Valtonen** mainiossa orkesterisovituksessa siirryttiin luontevasti myös **Kurosawan** samuraitarinoihin ja lopulta *Tähtien sodan* sankarillisiiin Hollywood-maneeereihin.

Valtonen oli vielä säveltänyt illan teemaan sopivan fanfaarinkin, jota maustoi *Final Fantasy*n alkuteosten japanilaisuudelle kohteliaasti kumartanut piccolohuilusoolo.

Myös **Roger Wanamon** hieinan raskaammat ja tummasävyisemmät sovitukset toimivat hyvin.

Kun sovitukset ovat taidokkaita ja värikkäitä, episodimainenkin musiikki kantaa draamaattisilla tunnelmanvaihdoksillaan.

Tyhjiä hetkiä ei tässä konsertissa juurikaan ollut.

Kapellimestari **Kimmo Tullila** takasi teosten sujuvan liikkeen ja enemmänkin: hän innosti orkesterin todella intohimoiseen soittoon.

Varsinainen tapaus oli konsertin ilmiömäinen solisti. **Mischa Cheung** soitti *Final Fantasy IX:n* soolot niin raikaaasti ja mukaansatempaavasti, että tätä kaveria kuulisi mielusti myös vaikkapa **Rahmaninovin** konserttojen tulkkiina. Cheung takaisin ja äkkiä!

HARRI HAUTALA

Pakolainen pyrkii ihmiseksi

VIIRUS-TEATTERI

TEATTERI

Lampedusa – Dreams of Eutopia
★★★★

Ohjaus: Tanya Weinstein
Dramaturgi: Christoffer Mellgren
Lavastus: Nicke von Weissenberg, Mari Agge, Tanya Weinstein
Valaistus: Mari Agge
Puvut, kampaukset ja tarpeisto: Tyra Therman
Musiikki: työryhmä
Kantaesitys: Viirus-teatterissa Helsingissä 1.4.

● ”Mä oon niin äärimmäisen suomalaisen”, laulaa poliitikko k-raokea blondiperuukki päässään, ylpeänä ”pienistä leijonakorvakuistaan” kaivaten kuulemma äärettömän turvallisen tuntuista 1980-luvun Suomea.

”Fuck the racists!”, karjuu punkbändi.

Ruotsinkielisen Viirus-teatterin *Lampedusa* rakentuu näyttelijöiden bändin musiikille ja pakolaisten, maahanmuuttajien ja avustustyöntekijöiden editoiduille kertomuksille. Niihin ei kuitenkaan ole lisätty mitään eikä kieltä ole muutettu, oli se sitten englantia, ruotsia tai suomea.

PIETARISSA kouluttautunut venäläisohjaaja **Tanya Weinstein** ja Viirus ovat olleet mukana Meeting the Odyssey -hankkeessa, jossa tehdään teatteria yhdessä paikallisten asukkaiden kanssa Euroopassa, Itämereltä Välimerelle. Weinstein tutustui pakolais-tilanteeseen Italiassa.

Hänen mukaansa dokumentillekaan perustuvassa teatteriesityksessä ei ole ”tositarinoita”, koska ”tosi” on jokaiselle erilainen, mutta teatterissa voi yrittää ymmärtää todellisten ihmisten tarinoita.

Katsojalle ei välttämättä selviä esityksen alussa, että punkbändi on valmistautumassa rasminvastaiseen mielenosoitukseen, mutta näyttelijöiden omatekoisen musiikki ja musisointi lataa tulkintaan sen tarvitseman pohjaenergian ja tukee näyttelijäntyötä. **Nicke von Weissenberg** pysyy rumpujen takana, roolit on jaettu neljälle.

IHMISTARINAT kerrotaan eri kielillä koruttomasti katsojakontakt-

VÄKIVALTA, ryöväämistä, mielivaltaa. Pakolaisten tarinat nousevat esiin autenttisen oloisesti. Keskellä Victor Idman, joka tulkitsee muun muassa Venäjän kautta Suomeen pyrkivän pakolaisen kokemuksia.

FAKTA

Elämän, kuoleman Eurooppa

● Lampedusa on pieni Italian saari Libyan ja Sisilian välillä, Tunisiaan on sata kilometriä. Salakuljettajien aluksissa on hukunut tuhansia Lampedusan kautta Eurooppaan pyrkiviä afrikkalaispakolaisia, ja viranomaiset ovat pelastaneet heitä merestä tuhansittain.

● Pohjoisafrikkalaisten salakuljettajien arvioidaan rahastavan 150 miljoonaa dollaria vuodessa. Viime vuonna henkensä vaaransi miljoona ihmistä paelessaan Välimerelle, toivonaan päästä Eutopiaan.

tissa, autenttisen oloisesti. **Victor Idmanin** tulkitsema kuvaus Venäjän kautta Suomeen pyrkivän pakolaisen kokemasta mielivallas-

ta, loputtomasta rahastamisesta ja ryöväämisestä hipoo jo tragikommiikkaa.

Maria Ahlrothin syyrialais-suomalainen tarina sisältää rakautta ja toivoa. **Robert Kockin** suomenruotsalainen pakolaisavustaja-Börje kertoo kieltäytyvänsä tekemästä mitään pakolaisten hyväksi – hän ilmoittaa heille tekävänsä kaiken heidän kanssaan: kokevat saavansa takaisin ihmisarvonsa.

KOM-TEATTERISTA vierailava **Eeva Soivio** laulaa mainiosti, myös sen karaoke-kappaleen poliitikon hyödyttömästä haikailusta meneeseen unelmien Suomeensa.

Viime aikoina siellä ja täällä heräilleet ”kansallismieliset” kaipuut menneisyyden ”loistoaikoihin” kykenevät turmelemaan ja korruptoimaan sekä nykyhetkeä että tulevaisuutta.

Weinstein on myös koreografi, näyttelijät fyysisesti ja musiikallisesti taitavia. Väkivallan ja hengenvaaran äärikokemuksia ei liene mahdollista kuvata aina jär-

jellisesti, joten esitys ei luotakaan vain puhuviin päihin, vaan myös vimmaiseen ja sanattomaan ruumiilliseen ilmaisuun.

PAKOLAISSUUTEEN liittyy myös loputon odottaminen, pysähtyneisyyteen sekoittunut toivo ja epätoivo. Näyttämön takaseinän liitutaalua peittävät numerot ja kirjoitukset, faktojen ja toiveiden kiirastuli, jossa (E)utopiaan pakomatalla olevat jähmettyvät odotukseensa.

Millä tavoin pakolaisuuteen ja ajan kansainvaelluksiin liittyvät valtavat inhimilliset ongelmat pystytään konkreettisesti ratkaisemaan? Jokainen meistä pystyy kuitenkin ratkaisemaan oman konkreettisen suhteensa rasismiin.

TEATTERI VOI ja haluaa kysyä myös mahdollisia kysymyksiä. Mahdoton ei kuitenkaan ole kysymys, paljonko meille kullekin merkitsee ihmisarvo ja paljonko sen pitäisi merkitä.

SOILA LEHTONEN

Miksi sinä olet tuon näköinen?

TEATTERI

Toinen katse
★★★★

Teatteri Siperian ja toimintakeskus Wärijäämön teatteriryhmän toteuttama esitys 1.4.
Ohjaus: Aino Kivi, Wärijäämön teatteriryhmän ohjaaja: Jarmo Skön.
Mukana Marika Heiskanen, Riikka Papunen, Tiina Launiainen, Sari Korpi, Kimmo Koski, Janica Talvivaara, Anna-Kaisa Vuorinen ja ehkä joku muu.

● Hei, oli muuten melkoinen esitys. En miettinyt, milloin tämä loppuu. Kun teidän esitys päät-

tyi, huomasi olevani tanssimassa juuri tang lang-treeneistä tulleen yksitoistavuotiaan pojan kanssa, koska **Sari** lauloi niin kutsuvasti *Sulle silmäni annan* -biisiä.

Sen pojan kanssa tasan samana päivänä syntyi ystäväni downpoika. Hän osaa yllättää. Kerran kun veimme tuliaisiksi minisuihkulähteen, hän upotti sinne ranskanleivän.

Enemmän yllätyin siitä, että jo pari vuotta sitten teimme yhdessä sujuvasti salaattia, ja siinä ohessa hän paimensi karkailevaa vuoden ikäistä pikkusiskoaan. Ei sujuisi minulta.

Vammaisuus on totta, eikä mitään erityisyyttä silloin, kun ihmiskunnassa ei vielä päästä toisen ihmisen pään sisään. Jos ei ymmärrä toisen tilannetta sisältäpäin, silloin on helpompi pitää järjestystä luokittelemalla. Niin, kunpa meillä kaikilla olisi kaksosen.

Vammaisuus on omanlaistaan pakolaisuutta. Me keskiikäiset veronmaksajat alamme heti kysyä, kuka on oikeasti hätäkärsivä ja miten tätä olisi järkevintä auttaa. Emme tiedä, mitä ajatella. Silloin on helpointa päästää viha ja typeryys pintaan.

Ihan helkkarin hienoa oli, että näytelmässä nostettiin pöydälle myös pyhä ja paha vammainen. Kenenkään ei tarvitse jatkuvasti hymillä. Varsinkaan, jos on toisten avusta riippuvainen.

Kun ihminen poikkeaa normista, häntä tuijotetaan tai vältetään katsomasta. Nähdyksi tuleminen tekee ihmisen.

Kimmo, Sari ja Janica, olette lavalla magneetteja. Kiitos **Marika, Riikka, Tiina, Anna-Kaisa ja Jarmo**.

Teillä näyttää olevan avaimet sinne toisen pään sisään.

ANNE VÄLINORO